

SLUŽBA ZA PREISKOVANJE LETALSKIH NESREČ IN INCIDENTOV

Langusova ulica 4, 1535 Ljubljana

T: 01 478 84 28

E: mzp.splni@gov.si

www.mzi.gov.si

UVODNO POROČILO

O PREISKAVI LETALSKE NESREČE

ULN - MOTORNEGA LETALA VIRUS SW,

reg. oznake I-B939, Bovec, 3. oktober 2015

UVOD

Uvodno poročilo o preiskavi letalske nesreče vsebuje najbolj osnovne podatke o dogodku. Glede na obseg preiskave bodo celotni podatki podani v končnem poročilu kot je to običajno v preiskavah v zvezi z varnostjo v civilnem letalstvu.

V skladu s Prilogo številka 13 k Čikaški konvenciji, Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta o preiskavah in preprečevanju nesreč in incidentov v civilnem letalstvu, na podlagi četrtega odstavka 137. člena Zakona o letalstvu - uradno prečiščeno besedilo (Zlet-UPB4) Ur. list RS, št. 81/10, Uredbe o preiskovanju letalskih nesreč, resnih incidentov in incidentov (Uradni list RS, št. 72/03 in 110/05) je temeljni cilj preiskave nesreč in incidentov izboljšati varnost v letalstvu. **Edini cilj preiskav v zvezi z varnostjo je preprečevanje nesreč in incidentov v prihodnosti in ne ugotavljanje krivde ali odgovornosti.**

Preiskava predmetne letalske nesreče poteka v skladu z veljavnimi mednarodnimi in nacionalnimi predpisi o preiskovanju letalskih nesreč in incidentov. **O končnih ugotovitvah pridobljenih v preiskavi bo izdano končno poročilo.**

POVZETEK

1. Datum in čas nesreče: 3. oktober 2015 ob 15.43 po lokalnem času

2. Mesto nesreče: Bovec, N 46°20'10.07" E 13°33'38.53"

3. Tip leta: VFR zasebni let (VFR – Ang. Visual Flight Rules – pravila vizualnega letenja)

4. Zrakoplov: ULN / Ultralahko motorno letalo

- Proizvajalec zrakoplova : PIPISTREL d.o.o. Ajdovščina
- Oznaka proizvajalca: VIRUS SW
- Registracija zrakoplova: I-B939
- Serijska številka zrakoplova: 566SWN100
- Veljavnost plovnosti : ni podatka (zavarovanje do 1. 4. 2016)
- MTOM: 472 kg

5. Lastnik/ Operator: Sportaviation GmbH, Maxingstrasse 22-24 2/6, A-1130 Wien, Avstrija

6. Podatki o posadki in potnikih

- Posadka: pilot 1
- Število potnikov: 1
- Skupno število 2

7. Posledice:

<i>Poškodbe</i>	<i>Posadka</i>	<i>Potniki</i>	<i>Ostali</i>
Smrtne	/	/	/
Težke	/	/	/
Lažje / Nepoškodovani	0/1	0/1	

Letalo in oprema

Pilot je ob pristajanju v sili aktiviral balistični reševalni sistem BRS (Ang. Ballistic Recovery Systems). Ob pristajanju z balističnim reševalnim padalom je letalo pristalo na travnat teren z ločenimi deli obeh kril. Ob tem so nastale večje deformacije nosnega dela pristajalnega podvozja, trupa letala in propelerja. Motor v času pristajanja ni deloval. Oprema letala ni bila poškodovana.

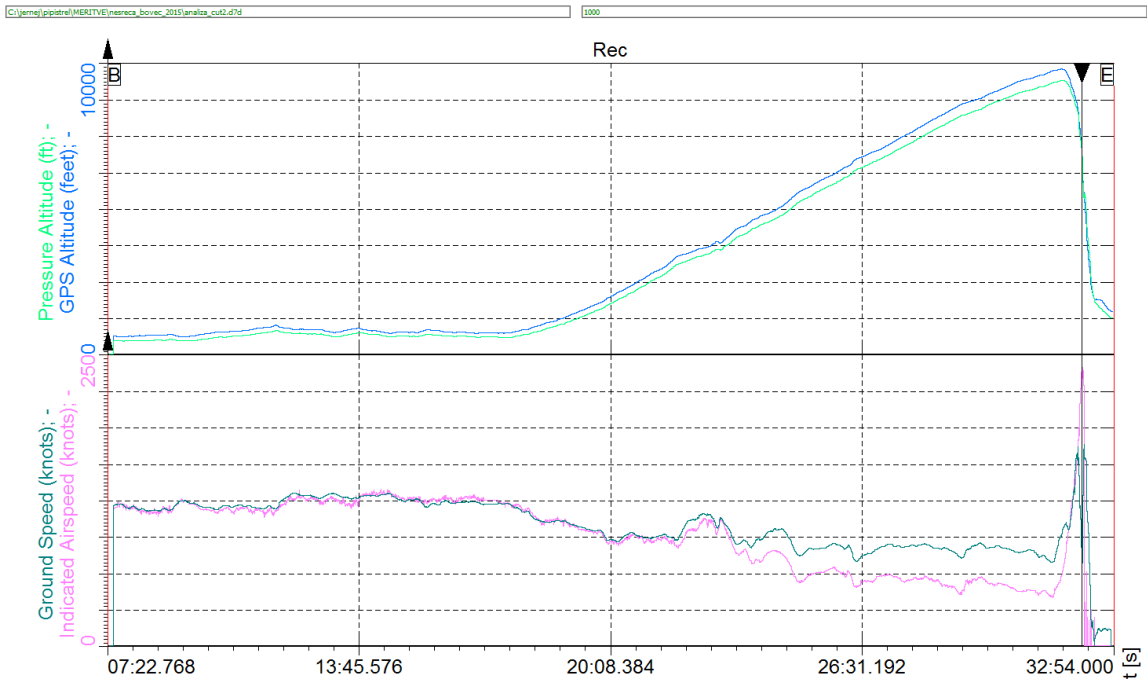
DEJSTVA

1. Podatki o letu

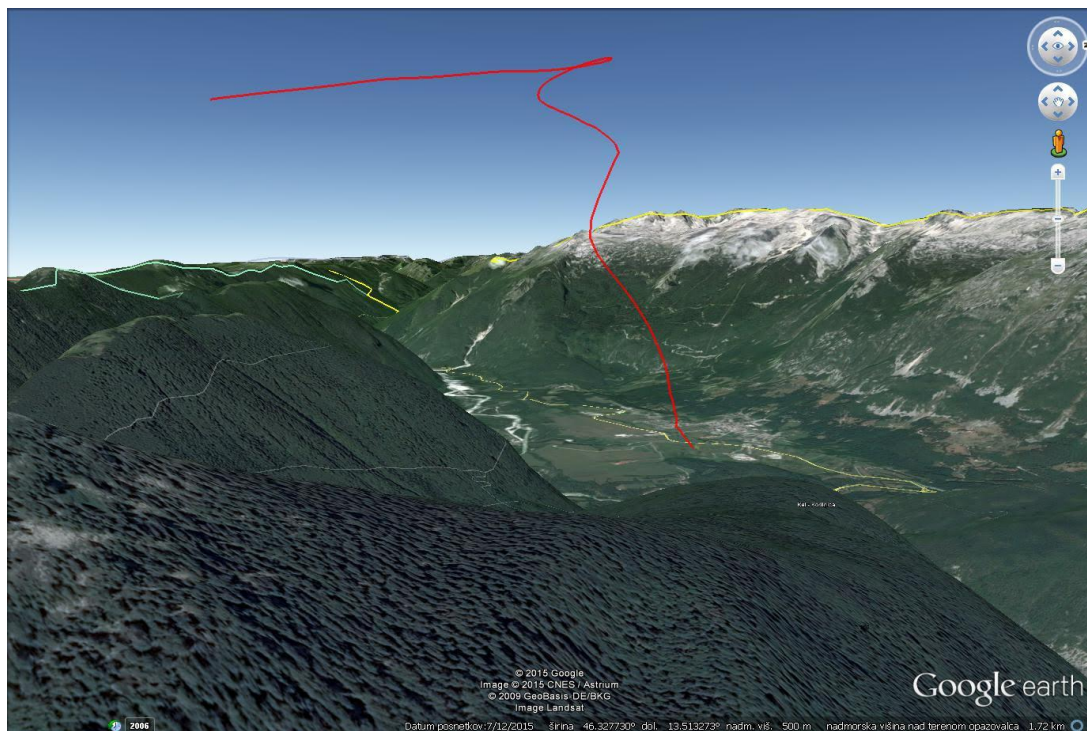
Letalo je malo pred 15. uro po lokalnem času poletelo iz športnega letališča Caorle (Italija). Let naj bi bil po pričanju pilota izveden po planirani ruti do višine 300 m nad terenom z namenom razgledovanja terena. V italijanskem zračnem prostoru let pristojni kontroli zračnega prometa ni bil prijavljen. Pri letu je pilot ohranjal višino 300 m nad terenom v smeri severovzhoda do preleta vzhodno od mesta Videm (Udine), ko se je letalo začelo vzpenjati na višino približno 3000 m QNH. Pri vzpenjanju je letalo zašlo v sloj oblačnosti v katerem pilot ni uspel ohraniti vizualnega kontakta in kontrole letala v zraku. V poskusu izhoda letala iz oblakov je pilot privedel letalo v nekontroliran let tako, da je posledično prišlo do ekstremnih obremenitev s hitrostjo približno 490 km/h in obremenitev, ki presegajo vrednosti 10 G ter ostalih ekstremnih vrednosti, ki jih je zabeležila snemalna naprava, nameščena na letalu. V nekontroliranem letu je prišlo do pokanja nosilne konstrukcije obeh kril, ki so se v bližini trupa ločili od trupa letala. Ob strmoglavljenju letala je k sreči pilot pravočasno aktiviral BRS reševalno padalo. Pilot in potnik sta brez poškodb varno pristala na travnat teren nekaj 100 m stran od letališča Bovec. Ko sta pilot in potnik izstopila iz letala sta ugotovila da sta v Sloveniji.

Slika 1: Letalo na mestu dogodka po prisilnem pristajanju

Slika 2: Podatki iz snemalnika Dynon Avionics (hitrost in višina)

Slika 3: Prikaz strmoglavljenja z višine cca. 3000 m

2. Podatki o osebju

2.1 Pilot

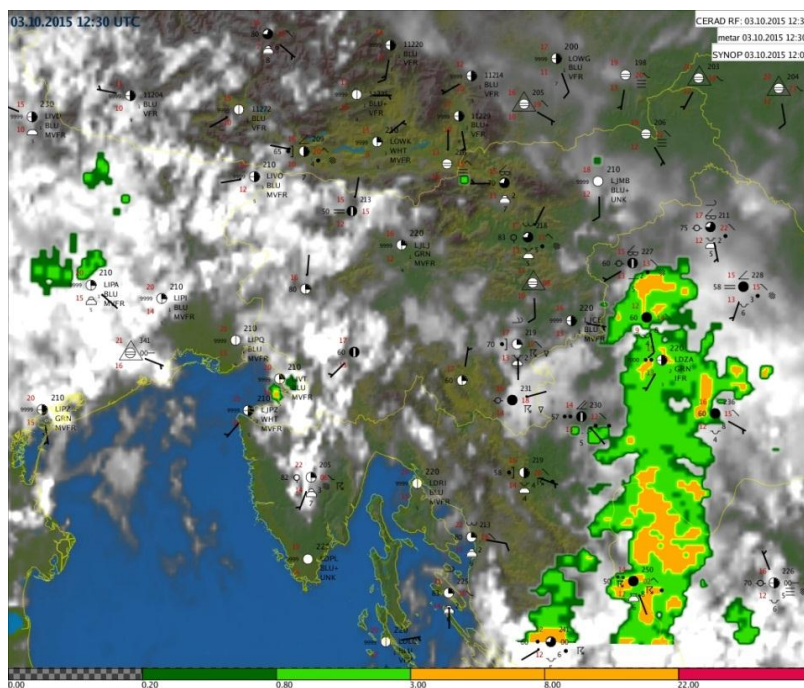
Pilot vodja zrakoplova, nemški državljan, je imetnik:

- Dovoljenja pilota ULN – motorno letalo z datumom izdaje 21. 5. 2015 in veljavnostjo do 21. 5. 2017, izdano s strani avstrijske letalske oblasti.
- Skupni nalet pilota ULN motorno letalo do datuma letalske nesreče – ni podatka.
- Potrdilo – zdravstveno spričevalo za letalsko osebje 2. razreda – ni podatka.

3. Meteorološki podatki - ARSO

3.1 Splošna vremenska situacija

Nad 1000 m AMSL so prevladovali južni do jugozahodni vetrovi, ki so prinašali vlažno zračno maso na področje južnih Alp. Zrak se je ob gorski pregradi dvigal, ohlajal in kondenziral. Nastajala je nizka oblačnost, ki je prekrivala gorske grebene južnega dela Alp. Na območju SV Italije je prevladovalo oblačno vreme, na južnem robu Alp so bili gorski grebeni v megli, pojavljale so se manjše lokalne padavine. SV del Italije in SZ del Slovenije je bil oblačen.

Slika 4: Kombinacija satelitske in radarske slike na dan 3. 10. 2015 ob 14:30

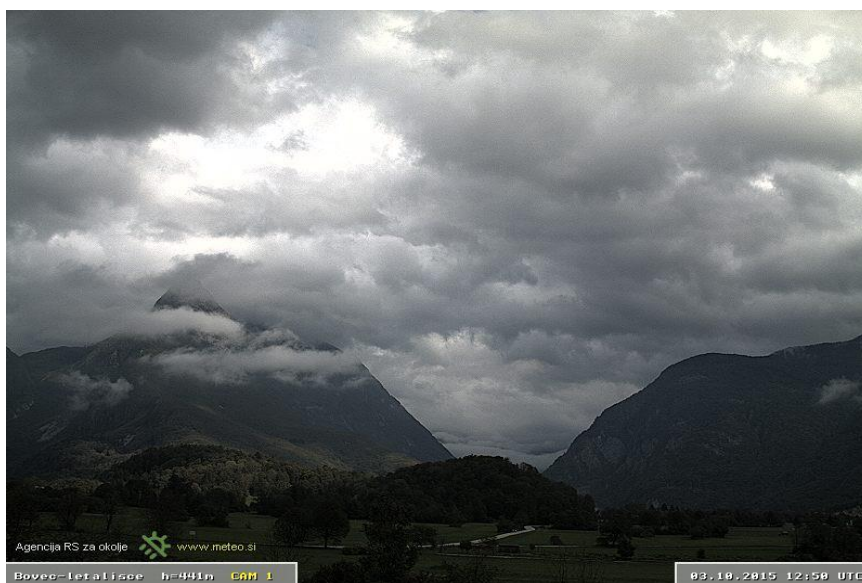
3.2 Kratek opis vremena za dan 3.10.2015 na področju Bovec

- temperatura zraka pri tleh okoli 16⁰C,
- vidljivost okoli 10 km,
- od 5/8 do 8/8 nizke oblačnosti z bazo na okoli 1000 m do 1300 m AMSL in vrhom na okoli 3000 m do 3500 m AMSL,
- vrhovi gora so bili v megli,
- višina ničte izoterme 3100 m,
- pojavov ni bilo,
- pihal je južni do jugozahodni veter s hitrostjo do 10 vozlov,
- z vetrom pogojene turbulence ni bilo,
- razvoja neviht ali nevihtnih oblakov ni bilo.

V času od 14:30 do 15:30 je samodejna meteorološka postaja na letališču Bovec izmerila sledeče vrednosti:

Čas	T (°C)	Vlaga %	Hitrost vetra (m/s)	Smer vetra	Vmax (m/s)	Padavine (mm)
14:30	15.7	82	0.9	SW	3.0	0.0
15:00	16.0	81	1.1	WSW	2.4	0.0
15:30	16.5	79	0.8	SW	2.3	0.0

Po posnetkih panoramske kamere je prevladovalo oblačno vreme, vrhovi oblakov so bili v megli. V spodnjih plasteh so nastali oblaki vrste status, stratocumulus in cumulus mediocris.

Slika 5: Posnetek na lokaciji letališče Bovec 3. 10. 2015 ob 14:50 po lokalnem času (pogled v smer vzhod)

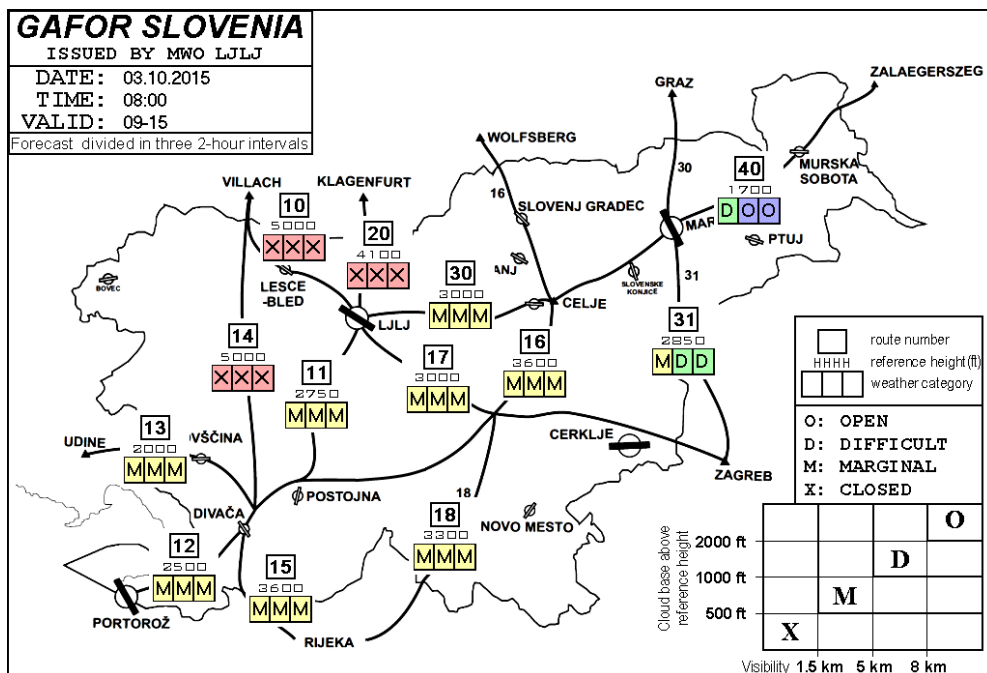
3.3 Meritve in opazovanja

Podatki z lokacije Trbiž (Tarvisio) - LIVO

METAR LIVO 031355Z 13001KT 9999 BKN035 15/12 Q1021 RMK BKN VIS MIN 9999=
METAR LIVO 031255Z 27002KT 9999 BKN025 15/12 Q1021 RMK BKN VIS MIN 9999=
METAR LIVO 031155Z 26002KT 9999 BKN025 15/12 Q1021 RMK BKN VIS MIN 9999=
METAR LIVO 031055Z 15002KT 9999 FEW010 BKN035 14/11 Q1023 RMK BKN VIS MIN 9999=

3.4 Napoved GAFOR za Slovenijo in okolico

Meteorološka služba je izdala napoved, ki je vsebovala napoved megle in prikritost vrhov gora, ravno tako so bile GAFOR zračne poti za SZ Slovenijo označene s kategorijo X.

Slika 6: GAFOR napoved za Slovenijo izdana ob 8.00 UTC na dan 3. 10. 2015

4. Podatki o radijski zvezi

Za slovenski zračni prostor je pristojna služba KZPS d.o.o. podala naslednje informacije:

- V arhivu podatkov o letih Območne kontrole zračnega prometa (FDT arhiv) ni zabeleženega nobenega podatka v zvezi z omenjenim letalom.
- V arhivu podatkov Sektorja let. informacij (IKC) ni zabeleženega nobenega podatka.
- Za interval med 13:25 in 13:50 UTC je bilo izvedeno poslušanje posnetkov glasovnih komunikacij na frekvencah 121.5 MHz, 118.475 MHz in 123.5 MHz z ugotovitvijo, da posadka zrakoplova ni vzpostavila glasovne komunikacije s službami KZPS.
- Na posnetkih radarske slike KZPS ni primarnih ali sekundarnih radarskih odzivov v zvezi z omenjenim letenjem.

5. Podatki o preiskavi

Na dan dogodka je bil s strani PU Nova Gorica opravljen ogled razbitine in delov letala. Mesto dogodka je bilo primerno zavarovano. Ogled mesta dogodka je bil končan naslednji dan. Po končanem ogledu je bila opravljena osnovna analiza snemalnikov, ki so bili nameščeni v letalu. V začetni fazi preiskave je SPLNI pridobila pričakovane podatke s katerimi bodo ugotovljena dejstva ter podane okoliščine v kateri se je nesreča zgodila.

Služba za preiskovanje letalskih nesreč in incidentov

Toni Stojčevski – vodja SPLNI

Glavni preiskovalec